

PROJECTE
LINGÜÍSTIC
DE
CENTRE

CURS 17-18

INDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. OBJECTIUS
3. ÚS DE LA LLENGUA CATALANA AL CENTRE
  - 3.1. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL
  - 3.2. PLA D'ACCIÓ AL CENTRE
4. METODOLOGIA I RECURSOS
5. ALUMNAT D'INCORPORACIÓ TARDANA
6. APLICACIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC

1. INTRODUCCIÓ

El present Projecte Lingüístic té com a finalitat, a partir de la situació lingüística real del nostre centre, definir la nostra línia d'actuació en el camp de la comunicació oral i escrita i de l'aprenentatge, per aconseguir un bon grau de competència en aquestes dues llengües oficials de la nostra comunitat: llengua catalana i llengua castellana; així com la Llengua Estrangera (anglès).

Aquest Projecte haurà de garantir un tractament de les llengües que doni resposta a la situació sociolingüística de l'alumnat, vetllant per l'ús del català com a vehicle d'ensenyament-aprenentatge i com a llengua de relació en tots els àmbits de l'escola.

Com a incís dir que encara que fomentem la llengua catalana com la vehicular i la d'ensenyament al centre, donem molta importància a tota la riquesa lingüística de les famílies que pugui sorgir a l'escola.

Actualment, el centre té un total de 456 alumnes distribuïts de la següent manera :

50 alumnes de 3 anys

50 alumnes de 4 anys

50 alumnes de 5 anys

50 alumnes de 1r

50 alumnes de 2n

51 alumnes de 3r

53 alumnes de 4rt

50 alumnes de 5è

52 alumnes de 6è

LA LLENGUA DE COMUNICACIÓ, D'ENSENYAMENT I D'ÚS ADMINISTRATIU DE
L'ESCOLA ÉS LA CATALANA

2. OBJECTIUS GENERALS:

- Oferir un ensenyament de qualitat als nostres alumnes.
- Donar confiança a l'alumnat perquè es senti còmode utilitzant el català, potenciant afectivament que qualsevol situació oral o escrita es faci en català.
- Potenciar el català com a llengua de comunicació a l'escola i transmissora de cultura.
- Donar el suport necessari a l'alumnat d'altres llengües que vagi arribant al centre.
- Fomentar la utilització dels mitjans de comunicació en català (sobre tot amb els petits, els dibuixos animats i pel·lícules en català).
- Adoptar una actitud que faci que l'alumnat s'expressi en català en les seves relacions amb el professorat, valorant la seva expressió en aquesta llengua.
- Fomentar que l'alumnat estigui orgullós de parlar més d'una llengua, fomentant actituds de respecte envers totes les llengües i la gent que les parla.
- Procurar la correcta utilització de la terminologia específica en català en els diferents moments educatius.
- Vetllar per la recuperació i conservació dels refranys, cançons i frases fetes propis de la llengua de la nostra Comunitat Autònoma.

3. ÚS DE LA LLENGUA CATALANA A L'ESCOLA

3.1. Anàlisi de la situació actual

L'Anàlisi de la situació actual envers el català a l'escola es la següent: el català és la llengua vehicular en quant a la comunicació interna del centre (documents interns, documents de centre, rètols, reunions de professorat, claustres...).

La llengua de comunicació amb els alumnes és el català en totes les situacions educatives que es duen a terme al centre. Tot i que no sempre la llengua en la que els nens es comuniquen amb els mestres és el català.

Per altra banda, pel que fa referència a la comunicació amb les famílies es fa amb les dues llengües quan s'ha d'enviar una nota individual. En el cas de les notificacions a les pissarres de

fora de la classe, es fan exclusivament en català i es tradueix a les famílies que ho necessiten o ho sol·liciten.

Cal destacar que la llengua que utilitzen els monitors de menjador i les persones d'extraescolars per comunicar-se amb els infants, majoritàriament és en castellà.

Els mateixos nens es comuniquen entre ells en castellà quasi sempre.

S'ha de dir que la biblioteca del centre està dotada d'un fons documental prou ampli en català.

Els diferents recursos del centre com són els diferents blocs de l'escola, xarxes virtuals estan en català. Mentre que la pàgina web del centre es troba en dues llengües ja que està adreçada a les famílies.

3.2. Pla d'acció al centre

El català serà la llengua d'ensenyament-aprenentatge a tots els nivells i a totes les àrees. Per treballar la llengua castellana es farà mitjançant els materials que s'aportin de projecte i les altres activitats que es considerin necessàries. La llengua d'ensenyament de l'àrea d'anglès serà aquesta llengua, excepte quan sigui necessari que s'emprarà el català.

- La llengua vehicular dels mestres cap als alumnes sempre serà el català, en qualsevol espai o àmbit del centre (excepte a l'àrea d'anglès).
- Es promourà l'ús del català entre els alumnes mitjançant les assemblees, els cercles i altres dinàmiques del centre.
- En cas de alumnes nous amb llengües d'origen que siguin diferents al català, el protocol a seguir es la immersió total en llengua catalana.
- Es realitza als racons intercicle, un taller per reconèixer i valorar tant la llengua com el patrimoni cultural de tots els alumnes del centre (tant provinents de diferents orígens i llengües, com de la nostra).

A l'àmbit de relació, el català serà la llengua que s'utilitza a totes les reunions tant del professorat com del professorat amb les famílies, sempre que entenguin aquesta llengua. Si no l'entenen es parlarà en castellà.

Si venen persones alienes al centre a participar en qualsevol aspecte de l'escola (conferències, festes, projectes,...) parlaran en la llengua que ells es sentin més còmodes. També trobem interessant que si la llengua materna dels experts, famílies, convidats, etc que venen al centre és qualsevol altra ens mostrin alguna peculiaritat.

4. **METODOLOGÍA I RECURSOS**

A Educació Infantil la metodologia serà globalitzada. Destaquem la importància del joc, mitjançant els ambients, el pati, les sessions de psicomotricitat, la vida d'aula, etc. Fomentem sempre l'aprenentatge cooperatiu i des d'un punt de vista comunicatiu, cadascun dels infants troba el seu espai, temps i llibertat per expressar-se.

És al llarg d'aquesta etapa educativa on els alumnes tant els catalanoparlants com els que no ho són, aprendran que la llengua vehicular del centre és el català.

Es buscarà sempre la màxima col·laboració de les famílies en les activitats més adients. La llengua anglesa es treballarà amb el professor d'anglès (on únicament es parla amb anglès).

Al primer curs d'Educació Primària es treballarà la llengua castellana a nivell oral i s'iniciarà la llengua escrita al segon curs.

L'enfocament metodològic utilitzat principalment a l'etapa de primària és l'aprenentatge per ambients i projectes, on l'aprenentatge de llengües estarà integrat al màxim possible dins del desenvolupament dels propis moments educatius que es duen a terme a cada grup, la qual cosa implica **necessitat de coordinació** entre tot l'equip docent de llengües i els tutors de cada grup.

Aquest enfocament promou l'aprenentatge cooperatiu la qual cosa fomenta la comunicació entre l'alumnat. La nostra tasca docent hauria d'estar dirigida a promoure que aquesta comunicació entre l'alumnat sigui en llengua catalana, a excepció de moments concrets on es parlarà en castellà perquè la informació que porten sigui en aquesta llengua o perquè el tutor així ho decideixi ja que es treballaran continguts de llengua castellana (alguna norma ortogràfica o gramàtica...)

Hi ha una sèrie d'activitats intrínseques a l'escola que es duen a terme des d'infantil fins al darrer curs de primària com són les assemblees i els cercles restauratius que esdevenen espais

necessaris per treballar les destreses orals i que és tasca del professorat que es duguin a terme en la llengua vehicular del centre que és el català.

Dintre de les programacions dels mestres, es tindrà en compte l'ús de les dues llengües (majoritàriament del català), es cercaran espais on es treballi la comunicació oral i l'expressió escrita així com la comprensió.

Actualment l'anglès a primària s'està treballant com àrea, encara que en molts moments i segons el/la mestra, s'intenta lligar amb els projectes que es treballen a l'aula. La intenció del centre és que tots els que intervenen en una aula participin de la vida d'aquesta per tal de no compartimentar els ensenyaments i que hi hagi una continuïtat significativa. Contem amb el suport dintre de l'àrea anglesa (primària) d'un auxiliar de conversa, ja que formem part el programa de Seccions Europees.

Referit específicament al llenguatge, tindrem en compte:

- Que una llengua és l'eina necessària, especialment dins l'àmbit escolar, per a l'aprenentatge d'altres coneixements. Per tant s'ha de potenciar molt el llenguatge oral.
- Que una llengua s'aprèn en funció del seu ús (amb un propòsit concret i en una situació determinada).
- Per afavorir l'aprenentatge de la llengua catalana hem de tenir en compte que no pot donar-se el mateix tractament a l'hora de l'aprenentatge d'una llengua vers un infant que la usa habitualment i davant un altre que la desconeix o no la usa.
- Que prioritzarem els diferents aspectes d'estudi de la llengua de la següent manera:
  1. Que l'alumnat compregui missatges orals correctament i sigui capaç d'emetre'ls.
  2. Que l'alumnat compregui missatges i textos escrits i sigui capaç de construir-los.
  3. Que l'alumnat conegui les principals normes que regeixen la correcta construcció de frases i textos.

RECURSOS MATERIALS

El centre disposa d'una gran quantitat de recursos materials en les llengües oficials i amb llengua estrangera. Tenim tres espais destinats a ser biblioteques al centre, una destinada a infantil, una al pis de baix (més encaminada als alumnes de 1r i 2n) i una altra al pis de dalt (més encaminada als alumnes de 3r, 4t, 5è i 6è).

Al centre renovem i comprem nous llibres i contes sempre que és necessari, segons la necessitat dels grups (segons el projecte que fan, es compren llibres si a l'escola no n'hi ha), si estan molt deteriorats es renoven...

RECURSOS HUMANS

Al centre som 30 mestres, més un mestre de religió que ve dos dies per setmana i dues ATEs que estan tota la jornada escolar. També acompanyen als infants 32 monitors durant les dues hores que dura el temps de menjador. De 12:00h a 14:00h (temps de menjador) la llengua que es parla és la pròpia del monitor (català o castellà). Totes aquestes persones som els seus referents lingüístics durant la seva estada al centre. El català és la llengua vehicular que es fa servir des de les 7:45h (que s'obre l'escola matiner) fins a les 16:00h que s'acaba la jornada escolar, excepte les hores d'anglès i els moments on es treballa amb castellà, així com al menjador com ja hem dit anteriorment.

Una altra persona que acompanya als infants durant algunes hores d'anglès és l'auxiliar de conversa.

5. ALUMNAT D'INCORPORACIÓ TARDANA I PLA D'ACOLLIDA

Tots els alumnes procedents d'altres sistemes educatius que s'incorporen a les etapes d'ensenyament obligatori als centres docents de les Illes Balears han de rebre, des del primer moment, una atenció específica que s'ha de regir pels principis de normalització i d'inclusió.

Es consideraren alumnes d'incorporació tardana aquells que s'incorporen al sistema educatiu de les Illes Balears i, per desconeixement de les dues llengües oficials i/o per

una insuficient escolarització prèvia, tenen greus dificultats per seguir amb normalitat els estudis d'educació primària.

En principi, els alumnes d'incorporació tardana seran objecte d'adaptacions curriculars, que com a tals seran dissenyades pel centre.

A partir del segon cicle de primària les àrees instrumentals són el punt de partida de l'adquisició de molts aprenentatges i l'alumnat que s'incorpora al nostre sistema educatiu a partir d'aquest moment requereix una atenció educativa més específica per assolir el més aviat possible la competència en la llengua d'aprenentatge.

Per això, entre els objectius del pla està aconseguir que l'alumnat nouvingut:

- a) Aprengui a expressar en català les formes lingüístiques dels conceptes que té interioritzats en la seva llengua materna.
- b) Reconegui les característiques culturals personals i les que defineixen tant la cultura pròpia de les Illes Balears com d'altres de l'entorn.
- c) Desenvolupi les habilitats lingüístiques i socials necessàries per a la interacció amb els altres companys i amb les persones adultes.
- d) Incremanti el seu sentit de pertinença a una cultura nova.

Per atendre als alumnes que s'incorporin durant el curs ja començat al centre s'han d'adoptar unes mesures per acollir-los i ajudar-los a adaptar-se a la nova situació i per tal que aquests infants assoleixin tan aviat com sigui possible la competència lingüística que els permeti aprofitar el currículum propi del curs al qual estan adscrits.

En el moment que l'escola estigui assabentada que rebrà un alumne/a d'Incorporació tardana (IT) haurà d'activar el protocol d'actuació que es descriu a continuació.

Es faran les següents actuacions:

Per dissenyar el Pla Específic d'actuació es seguiran les següents passes:

1. Els secretari/a cerca l'expedient de l'alumne/a i convoca una reunió amb el tutor/a i un membre de l'equip de suport per informar de l'arribada de l'alumne.
2. Entrevista amb la família (o tutor legal) i tutor/a i membre de l'Equip de Suport. Aquesta reunió es fa per a saber quin és el nivell curricular en la seva llengua i conèixer l'historial d'informes d'altres anys. Serà en aquest moment que informarem a la família que el seu fill estarà contemplat com alumne amb NESE i que se li podran fer adaptacions curriculars metodològiques i/o significatives en les àrees que es consideri oportú, en funció de les necessitats de l'alumne, durant un màxim de dos anys.
3. Prova inicial: s'entén com a prova inicial una entrevista oral amb l'alumne/a o una prova escrita de coneixements previs.
4. Tota la informació recollida orientarà al tutor i l'Equip de Suport per valorar l'estratègia a seguir i per dissenyar el pla d'actuació. El tutor serà l'encarregat d'elaborar l'informe NESE amb l'ajuda de l'equip de suport si fos necessari.

5. El coordinador/a de la comissió lingüística serà el responsable de supervisar i assessorar el procés i el pla d'actuació amb l'alumne/a d'Incorporació Tardana. És important que aquesta comissió estigui composta per, al menys, un membre de l'Equip de Suport.

Per dissenyar el pla d'actuació es tindran presents les següents variables:

Tipus d'alumnat

(Sempre que hagin tingut una escolarització regular al seu país d'origen)

- a) Alumne/a castellà parlant amb coneixement de la llengua castellana, però amb desconeixements de la llengua catalana.
- b) Alumne/a amb desconeixement tant de la llengua catalana com castellana. Llengua familiar de grafia llatina.
- c) Alumne/a amb desconeixement tant de la llengua catalana com castellana. Llengua familiar amb grafia no llatina.

En el cas que arribi un alumne que hagi tingut una escolarització no regulada o nul·la, es contemplarien un protocol específic per aquest cas.

Moment d'incorporació

El moment d'incorporació al centre serà determinant per decidir quin tipus de pla s'ha de dissenyar per aquell alumne/a.

Quan l'alumne s'incorpora durant qualsevol moment de l'Etapa d'Educació Infantil considerem que està, de la mateixa manera que els seus companys/es dins el **procés d'aprenentatge natural del llenguatge oral**, per tant l'alumne estaria en tot moment amb el seu grup de referència.

Quan l'alumne/a cursa 1r o 2n d'Educació Primària considerem que està dins del **procés d'aprenentatge de la lectoescriptura** (com la resta de companys / alumnes de la seva edat); per tant, es considera com a primordial la permanència dins de l'aula. D'aquesta manera es facilitarà i es garanteix el procés d'aprenentatge natural de la llengua.

Quan l'alumne/a cursa 3r, 4t o 6è d'Educació Primària **es valorarà el tipus d'alumne/a i s'intentarà el suport i la permanència de l'alumne dins de l'aula**, per tal que l'alumne pugui adquirir la nova llengua de la manera més natural.

Es prioritzarà la comprensió i expressió oral davant l'escripta; per això es valorarà i es faran els canvis necessaris (si escau moure recursos humans) per tal que l'alumne pugui adquirir la nova llengua de la manera més natural.

ENTRADA DE L'ALUMNE/A A L'AULA

- Preparació dels/les companys/es, procurant, sempre que sigui possible, parlar-ne amb un o dos dies d'antelació a la incorporació del/la nou/va company/a a l'aula. Sempre enfocarem aquesta incorporació de nou alumnat com un fet positiu i enriquidor.
- Cercar la implicació dels companys i mestres: que es trobi bé entre nosaltres i que pugui aprendre ràpidament. Mostrar interès per ell i les seves coses, parlar-li en català i no arraconar-lo/a a les hores del pati, arribada a l'escola, etc.
- Organitzar un grup d'alumnes amb responsabilitats concretes d'aquest procés d'acollida: ajudar-lo a classe, acompanyar-lo dins l'escola, animar-lo a participar en jocs...

- En cas de que hi hagi un alumne/a de la mateixa nacionalitat, no abusar de les tasques que pugui fer de traductor ni deixar que l'alumne nou vingut utilitzi massa sovint als companys per expressar la seva opinió.
- Cal aconseguir que l'infant marxi de l'escola satisfet, i amb alguna expressió nova apresada cada dia.

El primer dia convindria que la feina que es dugui a terme fos una tasca més grupal, inclús més lúdica per tal que l'alumne/a nouvingut/da es comenci a integrar i es senti més a gust. Es poden fer dinàmiques de grup, cercles, jocs, etc.

Convindria que l'infant es segués al costat de companys/es que el puguin ajudar tant en el que fa les relacions amb altres companys/es com en l'aspecte escolar. Es procurarà que el nouvingut/da estigui sempre el més a prop possible del mestre/a i que el pugui veure amb facilitat.

MESURES METODOLÒGIQUES PER ATENDRE A L'ALUMNAT D'INCORPORACIÓ TARDANA:

- L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat de tots els professionals del centre.
- Les situacions comunicatives s'han de crear en tots els àmbits escolars.
- La llengua com a vehicle de comunicació necessita una atenció molt individualitzada.
- Plantejar diferents formes organitzatives que possibilitin la comunicació: el treball en grup, el treball cooperatiu, els racons, els projectes, els tallers....
- Contemplar la possibilitat de que l'alumne/a nouvingut/da pugui rebre un suport lingüístic extraescolar, durant unes hores determinades a la setmana (bàsicament oral: fomentar la comunicació).
- Implicar els seus/seves companys/es en l'aprenentatge que està realitzant l'infant nouvingut.

- La comunicació del mestre/a amb l'alumne/a ha de ser afectuosa oferint sempre un bon model lingüístic.
- Inicialment formular preguntes tancades que l'infant pugui entendre i contestar.
- Cal ajudar a interpretar els seus missatges , però interpretar no vol dir parlar per ell/a.
- A mesura que va progressant i incorporant l'expressió oral s'ha de corregir i orientar: fent-li repetir paraules o expressions, incorporant-li nou vocabulari, no acceptar frases incorrectes pensant que fa prou esforç en intentar-ho, repetir preguntes que suposen l'ús d'una estructura que se li acaba de corregir...

Les tasques que realitzarà l'alumne nouvingut no han d'estar deslligades de les tasques que realitza la resta del grup, de la mateixa manera que complirà l'horari del grup classe.

Convé que l'infant participi els més prest possible a totes les activitats, per això caldrà tenir en compte des del primer moment que escolti i entengui: plantejant les exposicions amb el màxim suport visual i gestual (major expressivitat, entonació, dirigint-se sovint a ell/a ...); potenciant l'experimentació, manipulació; potenciant la participació de tot l'alumnat en l'exposició de temes...

AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT D'INCORPORACIÓ TARDANA

- Quan l'infant arriba i mentre no tingui assolit un domini bàsic, ha de tenir ACIs en les àrees que hagin de menester de l' idioma. ACIs més o menys significatives depenent de si és de parla castellana o idiomes llatins, anglosaxons, eslaus....
- Hi ha un primer moment en que no podem més que avaluar el procés d'adaptació. Si quan arriba l'avaluació, l'alumne es troba en aquest moment, el tutor/a ha de fer un informe a la família explicant en quin punt està i les mesures que es prenen en el procés. Passat aquest primer estadi, ja podem començar a avaluar altres aspectes: la progressió del domini de la llengua, l'aplicació de les diferents àrees del currículum, etc.

- Una vegada té un coneixement bàsic de la llengua passa a ser avaluat amb normalitat, fent petites adaptacions si són necessàries.
- Les ACIs (si són necessàries) d'aquest alumnat seran, normalment, temporals. Poden ser molt o poc significatives depenent de cada cas i moment.
- L'avaluació del programa de compensació lingüística correspon al tutor amb les aportacions de l'especialista d'Atenció a la Diversitat i de la resta de l'Equip educatiu que atén l'infant.
- La informació a les famílies es farà mitjançant un butlletí quantitatiu i qualitatiu, com amb la resta dels alumnes. Igual que a la resta de nens i nenes, el tutor convocarà a la família per fer-li entrega personalment d'aquest butlletí i poder fer un canvi d'impressions amb ella. A l'entrevista hi podran assistir altres membres de l'equip educatiu com ajuda i sempre que el tutor ho trobi oportú. Si és necessari convocarà l'assistència d'una persona que faci la traducció.

6. APLICACIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC

Amb la finalitat d'avaluar el PLC, el claustre haurà de decidir quins són els indicadors que consideren significatius, preveure procediments i instruments necessaris. Solament així, analitzant periòdicament la nostra situació lingüística serem capaços d'introduir mesures correctives o d'incentivació pertinents. Per això, hem de documentar, recollir dades, fer propostes de millora i introduir canvis i arribar a acords.

Els elements que s'han d'avaluar són:

- Els objectius del PLC.
- Activitats i estratègies desenvolupades.
- L'eficiència dels recursos materials.
- Els recursos humans.

- Els espais i àmbits de treball.
- Temporalització i compliment de terminis.
- Assessorament i formació docent.
- Resultats assolits.

Des de la comissió lingüística, proposem que la CCP ha de ser l'òrgan de coordinació responsable de fer el seguiment del PLC. Així doncs, pensem que són necessàries dues reunions envers el projecte lingüístic. La primera a principi de curs, on es detectin possibles mancances en l'ús de la llengua catalana i estableixi la planificació corresponent, i una altra al principi del tercer trimestre, on es revisi i s'avalui els objectius establerts a la primera reunió.

La funció de l'equip de la comissió lingüística hauria de ser la de proporcionar a la resta del claustre documents, com per exemple enquestes, que permetin recollir dades i resultats per tal d'establir un diagnòstic a més a més d'aportar plans de millora.